

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

No. 6017—1925.

Sinodul dela Niceea

UN APEL

Ajungând anul acesta turnurile și cupolele bisericii noastre catedrale sub coperiș — a sosit timpul ca să facem comanda clopotelor, — dintre cari unul de circa 2000 kgr. va fi așezat singur într'un turn, iar celelalte 3 de circa 1200, 600 și 200 kgr. în al doilea turn.

Facem deci un călduros apel, către On. Societăți și oamenii de bine, cu dare de mână și inimă, ca să dăruiască prețul unui clopot, și anume de se poate ori unul singur, ori o grupă de mai mulți asociați, și să ne avizeze, despre dorința lor ca să putem dispune deodată cu comanda și inscripția numelui generoșilor donatori, al căror nume dorim să fie eternizat.

Cu o cale facem un apel călduros și la credincioșii noștri dela sate, preoți și mireni, cari mai au piese de argint din banii vechi eșiți din uz, să le dăruiască pentru ca să le topim în aliagiul clopotelor știut fiind cât de melodiios este sunetul clopotelor dacă conțin și metale mai nobile.

Spre acest scop avem deja o cantitate bunăoară dela Reuniunea Femeilor Ortodoxe din Cluj.

Cluj, ziua Crucii 1925.

NICOLAE IVAN,
Episcop ortodox.

În anul acesta se împlinesc 1600 ani dela cel dintâi sinod ecumenic ținut în Niceea la 325.

Adunări sinodale au fost, în parte și înainte de 325. Erezile și schismele au fost combătute atât în parte de fiecare reprezentant al bisericii, acolo unde se iveau, cât și în întrunirile lor. O adunare însă, care să întrunească pe toți reprezentanții bisericii împreună cu șeful statului, nu se ținuse până la Sinodul dela Niceea din 325. Nici împrejurările nu fuseseră favorabile și nici ereziile nu erau atât de protivnice și atât de acute. Numai când un preot din Alexandria Arie, din vanitate și orgoliu, și-a permis să atace dumnezeirea Fiului, spunând „C'a fost un timp când nu era”, numai atunci, cu ajutorul lui Dumnezeu și voința împăratului Constantin-cel-Mare, s'au întrunit episcopii din toate părțile, ca să opună dreapta credință ereziei. Și s'au adunat cu multă dragoste față de biserică pe care o reprezentau, mai ales că forma sub care Arie răspândia erorile, nu atrăgea pe mulți. Spiritele erau agitate, căci Arie nu se supunea episcopului lui și nici hotărârilor luate de el, cu consensul celor de acolo. Împăratul era și el neliniștit. Văzuse ce putere are creștinismul și cât folosise țării sale într'un timp scurt și nu putea sta cu bratele încrucișate, acum, când prin neînțelegerile provocate de erezia lui Arie, se slăbia puterea de viață a legii celei noi. „Scăpați-mă de griji și de turburări, zicea el, dați-mi iarăși liniștea zilei, odihna nopții și bucuria vieții”.

Liniștea în biserică, lesită din dragoste și frăție creștină, se menținea numai prin păstrarea aceleiași credințe și practicarea aceluiași obiceiuri. În acest scop părinții bisericii se adunau și purtau grija ca să se păstreze cecece Domnul și sfinții lui apostoli au dat în biserică

și pentru ea. Ei erau pătrunși de adevărul că „*Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele lui nu vor trece*” și se adunau, căci „*unde vor fi 2 sau 3 adunați în numele Lui, acolo va fi și El*” cum le-a promis: „*Iată eu cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor*”.

Și când liniștea în biserică era atât de turburată prin erezia lui Arie și când au văzut atâta bunăvoință din partea împăratului, care dorea restabilirea liniștei, s'au adunat cu toții, acolo unde se fixase locul întrunirii, la Niceea.

La această primă adunare ecumenică, cum spune istoricul *Sozomen*, s'a fixat în simbolul credinței că Fiul lui Dumnezeu este de aceeași substanță cu Tatăl, născut din eternitate, și au fost declarați eretici toți cei ce profesau altă credință. Scriind către credincioșii bisericii sale, *Eusebiu al Cesariei* zice: „*Iată învățătura noastră, așa cum a fost cetită în fața împăratului și aprobată de toți; așa cum am primit-o dela episcopii dinainte de noi; așa cum am învățat-o din tinerețea noastră, când ne-am botezat; așa cum este în Sf. Scriptură...*”

Sinodul formulează articolele din simbolul credinței, așa cum le avem, privitoare la Dumnezeu-Tatăl și Dumnezeu-Fiul. El scrie bisericilor din Alexandria, Egipt, Libya și Tenta-polc: „*În comun acord s'a hotărât a se anatemiza nelegiuita opiniune a lui Arie și a adeptilor săi*”.

Tot acest Sinod a fixat data ținerii Sf. Paști pentru întreaga biserică, cum spune tot în aceea scrisoare către bisericile amintite „*că a fost cu fericire terminată și cu toții vor serba-o în aceeași zi*”.

Deci, acest sfânt și mare sinod, la care au luat parte 318 Părinți, a formulat credința pentru veacuri așa cum o mărturiism în Simbol, după cum foarte bine zice Sf. Atanasie în epistola către episcopii Africii „*Cuvântul Domnului prin sinodul Niceean rămâne în veac*”. Prin aceasta se ia orice motiv de abatere dela credință, căci de acum înainte ea este fixată în formele ce trebuie primite neschimbat.

Până la acest Sinod, ori de câte ori se ivea vr'o părere contrară, era condamnată, dar nu se punca nimic precis prin care să se exprime doctrina adevărată. De astădată nu numai s'a condamnat o erezie, ci s'a formulat și învățătura în mod pozitiv, așa că, pentru prima oară, avem simbolul de credință obligator pentru întreaga biserică, eșit din examinarea Sf. Scripturi și reprezentând adevărurile cuprinse în ea.

Tot așa, acest Sinod introducând unitatea în privința timpului serbării Sf. Paști, aduce veselie lumii creștine de a se bucura peste tot în aceeași zi de amintirea Învierii Domnului. Sinodul acesta a primit și introdus în biserică creștină mai întâi călendarul păgân al lui Iuliu Cesar, îndreptând pentru trecut greșala lui și sărind peste trei zile. Dar sfinții părinți n'au hotărât, cum să îndrepteze deosebirea între anul solar și anul din calendar și pentru viitor. De aceea în 1600 ani calendarul nostru a întârziat cu 13 zile, pe cari a trebuit să le îndreptăm anul trecut.

Acest Sinod a pus capăt și truiiei aceloră dintre episcopi, cari îndrăzneau a se amesteca în eparhii streine, a înlăturat pentru totdeauna celibatul clericilor și prin cele 20 canoane, ce a formulat, a dat pentru întâia dată legi aplicabile în întreaga biserică.

Din cele zise rezultă:

1. Că dela acest Sinod începem a avea liniște prin stabilirea credinței în formule neschimbătoare completate de celelalte sinoade ecumenice.

2. Că de acum Sinoadele ecumenice au să hotărască asupra credinței, pentru unitatea ce trebuie să fie în biserică, cum se vede din cele s'au decis la celelalte Sinoade ecumenice.

3. Se pune începutul în mod oficial al conlucrării dintre puterea bisericească și cea lumească pentru liniștea și buna prosperare a credincioșilor cari, în același timp, sunt și cetățeni.

Iată momentele ce trebuiesc prinse și puse în lumina ce trebuie să dea însemnătate zilei de amintirea a 1600 ani dela primul Sinod ecumenic.

Apostolul.

Inaugurarea festivă a academiei noastre teologice

Duminecă în 4 Oct. s'a făcut inaugurarea festivă a noului an școlar la Academia noastră teologică din Cluj. Au asistat la această festivitate P. S. S. episcopul Nicolae cu toți membri consistorului, prof. univ. Dr. Ion Lupas, dep. Dr. Petru Metes, insp. Dr. Gheorghe Vilt, adv. Dr. Teodor Popescu, prof. Ion Oțoiu, medicii Dr. Constantin și Dr. Dimitrie Stanca, ing. Ivașcu, profesorii academiei, mai mulți domni, dame și studenți universitari.

După săvârșirea si. liturghii în biserica parohială publicul trece în clădirea academiei din Str. Avram Iancu, noua achiziție pe seama acestei academii, în care s'au instalat salele de învățământ.

P. S. Sa episcopul, întâmpinat de corul teologilor cu cântarea „Pre stăpânul” sărută evanghelia și crucea.

Asesorul consistorial Andrei Ludu asistat de presbiter prof. Dr. A. Buzdug și as. cons. Dr. Vasile Sava ca diacon, oficiază sfințirea apei. Răspunsurile le dă corul studenților teologi sub conducerea prof. Dr. Vasile Petrascu. Serviciul divin se încheie cu rugăciunea pentru deschiderea anului școlar și „Tatăl nostru” cântat de cor.

După aceasta ia cuvântul decanul academiei, dl Dr. Andrei Buzdug, rostind următoarea cuvântare:

Preasfințite Stăpâne, Dnelor și Dlor,

Românul își începe toate lucrările sale făcând semnul crucii și rostind un: „Doamne ajută”.

Credincioși acestei datine strămoșești, să-mi fie îngăduit să ridic întâiul cuvânt, cu prilejul deschiderii festive a noului an școlar dela Academia noastră teologică.

Clipa de față nu este numai o solemnitate tradițională, ci un moment de serbătoare națională. Însemnătatea ce o are în viața națională și culturală biserica noastră strămoșească e un fapt atât de clar, ce cred, nu mai are nevoie de multe demonstrații. Căci în tot decursul vieții istorice a acestui neam, sunt așa de strâns legate ființa lui etnică națională, culturală și credința lui, încât și să vrei și nu le poți desființa.

Naționalitatea și credința formează în sufletul neamului nostru un ce nedespărțibil, cele sunt sintetizate, sunt numa idouă laturi a unuia și aceluiaș conținut. Dacă această sinteză de neam și credință el a păstrat-o în decursul timpului, ce datorie mai mare avem azi, decât tocmai întărirea acestei credințe.

Academiei noastre îi incumbă această operă grea. Ea trebuie să aprindă făclia culturii și a credinței. Ea trebuie să devină o instituție vie a neamului. Din ea va trebui să curgă o viață vie, viață legată prin toate fibrele ei de viața externă. Căci aci, în această viață externă, trebuie ea să acționeze. Ea trebuie să devie isvorul credinței din care să se adape românismul din

acest colț de țară. De aci trebuie să pornească pionerii credinței străbune, cari să fortifice viața prezentă a neamului, să-i idealizeze viitorul și să-i apoteozeze trecutul.

Conștient de rolul important al acestei instituții, anul trecut, Vrednicul nostru Arhiepiscop i-a dat ființa. Dar pe când atunci eram restrânsi într'o clădire mai modestă, astăzi vedem că festivitatea inaugurării se îndeplinește într'un edificiu mai mare, în această sală impunătoare, cu miros de bisericăscă tămâie. Faptul acesta este a se atribui iarăși înțeleptei conduceri a P. S. Sale, care de când este în fruntea eparhiei noastre, muncește fără preget, călăuzit fiind numai de simțul datoriei față de biserică și neam și adevărul cuprins în cuvintele marelui poet Vlahuță:

„Sfântă muncă e aceea
„Ce răsplată 'n ea-și găsește”

Dlor Studenți,

Profetul Osea la cap. 4 zice: „poporul meu se prăpădește, pentrucă nu are știință”. Ce cuvinte mai frumoase V'asî putea adresa astăzi, decât ale acestui profet, care vă arată datoria DVoastră. Dacă poporul se prăpădește din cauza lipsei de știință, atunci de bună seamă trăinicia și existența noastră pe aceste plaiuri ni-se asigură prin știință, dar aceea știință care e bazată pe credință și din care izvorește viața morală. Despre această știință vorbește și profetul când exclamă: „pentrucă ai lăpădat știința și eu te vou lăpăda pre tine... și pentrucă ai uitat legea Dumnezeuului tău, și eu voui uita pe fii tăi...”

Vorba lui Alecsandri:

„Cred că treptat se pierde a neamului ființă,
„Când el se depărtează de a bunilor credință”.

Adevărata știință se câștigă însă prin muncă intensivă, serioasă și perpetuă, căci numai prin muncă ni-se oțelesc forțele și numai prin ea câștigăm un conținut al vieții. Folosiți bine timpul căci zilele grele sunt. Pe mulți îi auzim, că viitorul este al tinereții. Este adevărat. Dar viitorul pretinde datorii și jertfe. Aveți să îndepliniți o operă grea și mare, aveți să fiți lumina neamului. De aceea munciți, cetiți continuu, ca poporul să nu rămână fără știință și pentruca poporul să nu se prăpădească purtați în inimă cuvintele poetului țărânilor noastre:

„Spre soare ni-e gândul și mergem spre el,
 „Lumina ni-e țință și binele țel.
 „Trăiască-ne țara și neamul!

După cuvântarea decanului vorbește P. S. Sa episcopul Nicolae, adresându-se cu sfațuri și povețe părintești atât profesorilor cât și studenților.

Dându-ne seama de rostul vremurilor de astăzi — zice P. S. Sa — și de rostul academiei pe care o inaugurăm în acest moment, o singură îndatorire incumbă tuturor, atât profesorilor cât și studenților, de a-și împlini datoria întreagă și deplină, în munca la care s'au dedicat. Vremile de acum și cele viitoare așteaptă să iasă de aici preoți vrednici, conști de chemarea lor, apostoli adevărați ai evangheliei lui Hristos. Sate multe sunt astăzi lipsite de conducători, altare stau pustii și lumea este dornică de refacerea suiletească, credința în multe părți se clatină căzând jertfă ispitelor secrete. De aceea se recere mai presus de toate ca fiecare să fie la locul său, om întreg, și să-și pună în slujba chemării sale întreaga ființa sa. Fiecare slujbaş al bisericii trebuie să fie un ostaș neînfricat al credinții străbune, al tradiției și al evangheliei. Și unii și alții sunt datori să-și dea seama că instituția academiei are la temelie ei educația sufletului și în punctul acesta ea trebuie să fie superioară chiar și universității. Ea are să fie o instituție de model, care să fie vrednică de cel mai înalt respect din partea tuturor. Și aceasta numai așa se poate dacă fiecare își va împlini datoria cu deplină conștițiozitate. Instituția aceasta s'a ridicat cu trudă și jertfe mari. Și noi cari am ostenit pentru zemișirea ei vom avea adevărată satisfacție numai atunci când fiecare își va împlini întreagă datoria. Nu cer mai mult dela nici unul, decât datoria. Și aceasta voi ști să o apreciez după cuviință față de fiecare muncitor în viața Domnului. Nu voi întârzia însă să dojenesc și să dau mustrarea cuvenită celor ce nu vor fi la locul lor și nu-și vor împlini această datorie. Slujba bisericii reclamă caractere firme, oameni cu convingeri hotărâte, exponenți ai principiilor evanghelice și pentru aceasta fiecare e dator să-și facă seama cu sine dela început dedicându-se cu tot sufletul slujbei în care a intrat. Rog pe Dumnezeu să-și reverse darul său cel sfânt asupra acestui institut, să lumineze mințile și sufletele profesorilor și studenților pentru ca

lucrarea lor să fie spre binele bisericii, a neamului și a patriei.

După cuvântarea P. S. Sale, acoperită de aplauzele publicului corul intonează „Cântecul de jertfă” de Bethoven.

La cuvântul apoi dl prof. Dr. Ion Lupas și între altele spune: am avut în anul trecut prilejul ca în numele Universității din Cluj să aduc un cuvânt de bună urare institutului nostru teologic din Cluj care își deschidea atunci mai întâi portile. Dorințele noastre de atunci sunt azi o realitate. Institutul s'a prefăcut în Academie, și-a lărgit cadrele și în vreme așa de scurtă a ajuns în situația ca să poată săvârși o muncă cu foloase deosebit de mari pentru biserică. Și dacă s'a ajuns la acest rezultat îmbucurător, aceasta aveți să o mulțumiți dragostei părintești a P. S. Sale episcopului nostru Nicolae. Și această dragoste de adevărat părinte nu i-o puteți răsplăti decât dând dovadă de silințe hotărâte pentru de a împlini povețele ce vi le dă. Dvoastră profesori și studenți ai acestei Academii sunteți mai avantațiați decât toți ceilalți studenți dela teologiile din țară. Nici unii nu se bucură de o situație așa de privilegiată de împrejurări. Biblioteci bogate vă stau la dispoziție aici în Cluj ca nicăiri. Toate vă stau deschise. Profitați de acest privilegiu, și vă îmbogățiți cunostințele fortificându-vă pentru chemarea sublimă ce o aveți în viața bisericii și a neamului nostru, pentru că lumea noastră românească leagă nădejdi mari de munca Dv. și așteaptă formarea de adevărați apostoli ai evangheliei în acest institut.

E adevărat ce zice prorocul Osea: „poporul meu se prăpădește pentru că nu are știință”. Lumea s'a îndepărtat de știința cea adevărată, s'a subțiat cohesiunea credinței. Dvoastră trebuie să călăuziți poporul la știința cea adevărată a credinței evanghelice. Nu toată știința este bună. Este și știință otrăvitoare. Vă veți feri însă de aceasta, ca să vă țineți curate sufletele și să puteți altoi curățenia și în sufletul poporului pe care îl veți păstori. Apostolul Pavel spune că „știința sumește, iar dragostea zidește”. Vă veți feri de știința care vă poate face sumeți, pentru că aceasta vă ispitesc să fiți egoiști, neînțelegători ai nevoilor obștești și ai rostului chemării de preot, ci veți îmbrățișa mai presus de toate dragostea față de turmă și biserică, dragostea care nu se înalță și nu se trufeste și care pururea iese biruitoare. Pro-

blema acestei instituții nu este exclusiv știința, ci mai întâi dragostea evanghelică. Să îmbogățiți sufletul cu această dragoste care îngenunche toate ambițiile și singură poate face adevărate minuni de binefacere. Vremile de azi au scos la suprafață credințe greșite. Sunt oameni cari vor să înlăture preoțimea de la rolul ei de conducere în treburile obșteti ale poporului, spunând că astăzi această conducere se cuvine altor elemente. Și să girească de conducători mulți nechemați. Să nu vă lăsați ispitiți de aceste porniri rele. Preoțimea este datoare să-și menție rolul său tradițional din trecut și să-l generalizeze și mai mult cu atribuții și mai largi ca în trecut. La toate popoarele culte rolul de conducere îl are preoțimea. Am avut prilej să-mi confirm această convingere în țara cea mai cultă din Europa, în Suedia, unde nu există nici un analfabet. La universitatea din Upsala rolul de prorector este rezervat pentru toate timpurile arhiepiscopului de acolo, inspecțiunea învățământului popular este rezervată preoțimei, influința bisericii este covârșitoare întoate manifestările vicții publice. De la rege până la cel din urmă muncitor toată lumea curge la biserică și se închină cu adevărată pietate. Și aceasta pentru că preoțimea este conștie de chemarea ei și este la culmea acestei chemări. Luați pildă, mențineți-vă rolul de conducători ai destinelor poporului, fiți o preoțime conștientă, cu o putere morală covârșitoare, pătrundeți-vă de concepția dinamică a învățăturilor Mântuitorului și în munca de apostoli căutați să atingeți maximum de bine în folosul bisericii și a desăvârșirii morale a poporului nostru dreptcredincios.

După aceasta corul întonează „Pre Stăpânul” și serbarea se încheie.

ciune, adorare sau alte fapte milostive prin cari se înfățișau muritorii în fața zeilor. Brahma împreună cu susținătorul Vișnu și dărmătorul Siva formau sf. Treime indică — Trimurti. — În această calitate, Brahma, era dătătorul de viață și simbolul puterii creatoare a universului. Opera lui de căpetenie e de a face înțelegibile legile din Veda cu muritorii. Brahma nici când nu s'a bucurat de o venerație în public, ci era numai obiectul adorării în cuget. Personificându-l pe Brahma îl înfățișau pe o lebedă în stare de adormire, uneori cu patru fețe, privind în cele patru părți ale lumii. Ivirea brahmanismului se pune înainte de Hristos cu 800—1000 de ani. Cu toate concepțiile bune ale Vedelor despre viață, brahmanismul înclina mai mult spre un așcentism riguros și pe chinuire de sine, ceiace a pus în umbră concepțiile senine ale Vedelor. După sistemizarea învățăturilor scoase din Veda, stabilind raportul definitiv a zeilor și zeitelor într'olaltă, scoțind ordinea unisului, sau ivit numai decât două concepte o-puse: Brahma și Atma. Și pe Brahma îl identificăm cu spiritul lumii, care a întreprins primul pas spre unirea ființelor, a direcționa cugetul și credința spre unitatea divină. Această învățătură a fost rezervată pentru filozofi. Poporul și-a păstrat credința în mai mulți zei și se închina idolilor. Din onoarea cea mare ce i-s'a dat lui Brahma, s'a dezvoltat principiul răului. Lumea nu este creiată de către Brahma, ci este numai o emanațiune a lui, cu cât te depărtezi de originea izvorului — care e Brahma — cu atât te încarci mai tare de necurătenie și esti vinovat de pedepsit. Lumea s'a schimbat și de aceia Brahma e plin de tot felul de boale și moarte, de sărăcie și mizerie. Fiind lumea emanată din Brahma, în urma gândirii naturale au dedus că trebuie să se reîntoarcă din nou în Brahma.

Această concepție despre lume a fost un punct de plecare a credinții în emigrarea sufletului. Sufletul trebuie să se reîntoarcă în patria lui, să săvârșească unirea cu spiritul universal — cu Brahma. Dar sufletul întinat de păcate n'a putut să se unească, ci mai întâi trebuia să treacă prin calea curățeniei, pentru a-și ispăși păcatele și numai în stare purificată se poate săvârși unirea. Procesul acesta de curățire îl împlineste, respective îl condiționează emigrarea sufletului. La început se credea că, toți trebuie să urmeze toate fazele emigrării, și

Concepția religiilor necreștine despre D-zeu

(Continuare).

III.

O altă religie este budhismul.

Acestuia i-a premers brahmanismul față de care nu putea fi străinii, deoarece Budha pe această religie și-a zidit întreaga lui învățătură. Brahmanismul nu este o religie reformată, ci productul unei dezvoltări mai multor mii de ani. Brahma în limba sancrită înseamnă rugă-

numai în urmă de tot acest proces al emigrării a fost condiționat de săvârșirea faptelor pe pământ. Cei răi de tot, criminalii, erau chinuți mai întâi în iad și numai după aceea le era permisă calea emigrării.

Brahmanismul a influențat mult o nouă formă de organizare, sistemul castelor. Pentru fiecare castă se prescrieră legi, după cari aveau să-și normeze viața. Împlinirea acestor prescripții în întregimea lor, era imposibil; ca bunăoară chinuirea de sine și așcetismul cel riguros. În opoziție cu aceste formalități și prescripții s'a ridicat apoi Budha care se identifică cu venirea lui Vișnu pe pământ.

Budha a trăit cinstit și căsătorit până la etate de 29 ani, când a fost atins de mizerie și a început să propage învățătura pe care a profesat-o timp de 4 ani, convertind pe mulți încă în viața lui. (Va urma).

V. Șeuleanu.

Pelerinajul la Ierusalim

— În Constantinopol —

Pelerinajul organizat pentru vizitarea locurilor sfinte dela Ierusalim a pornit în ziua de 21 Sept. din Constanța cu vaporul „Împăratul Traian”, sub conducerea I. P. S. Mitropolitului Nicolae. Sau adunat 160 pelerini, protopopi, preoți, mireni, domni și doamne, țărani și țărance.

Călătoria s'a început în condiții splendide.

Când ne-am trezit în dimineata zilei de Marți, am putut vedea un splendid răsărit de soare, vărsând purpură pe cer și pe întinderea apelor.

La 8 ore ne găsim la gura Bosforului. Se opreste vaporul pentru a primi vizita regulamentară.

Suntem extaziați de tabloul minunat al Bosforului. Vile, grădini se văd pe țărmurile Bosforului, în stânga și în dreapta.

Dela distanță apare Constantinopolul cu clădirile tixite, cu palatele și moscheele cari dominează culmile de dealuri. Constantinopolul e unic: cheia care închide și deschide două lumi, trecutul și viitorul.

În portul dela Constantinopol sosirea „Împăratului Traian” produce senzație. Ne întâmpină reprezentanții autorităților locale și delegația Patriarhiei.

I. P. S. Mitropolitul coboară cu suita, fiind întâmpinat de prea fericitul Vasilie, patriarhul Ierusalimului. Ceilalți pelerini iau masa pe vapor și debarcă după prânz. Un vaporas mai mic ne duce la sfânta patriarhie unde pelerinii asistă la un serviciu divin.

În tronul patriarhal e condus I. P. S. Mitropolitul Nicolae îmbrăcat în mantie și cu cârja în mână. E primul ierarh român condus în această strană.

Ecteniile le spune în românește un arhimandrit grec dela patriarhie și tot în românește citește și sfânta Evanghelie.

După slujbă a urmat vizitarea bisericii patriarhale cu sfintele moaște la care ne-am închinat. A urmat recepția la patriarhie. Sala de recepție ca și întregul palat al patriarhiei dovedesc că aici există tradiții de fast mare, la care nu s'a renunțat în ciuda tuturor vitregităților vremii.

I. P. S. Mitropolit, a rostit în românește, pe urmă în grecește cuvintele de salut; i-a răspuns delicat și cumpănit patriarhul.

Vizităm sălile palatului, bogățiile ornamentelor bisericesti, chipurile patriarhilor din sânul cărora mulți inși au fost mari teologi, diplomați, organizatori, dar toți fără excepție buni ortodocși, cari au apărut până la jertfire de sine demnitatea unei tradiții care face parte din patrimoniul întregii creștinătăți.

După recepție cercetăm bisericile vechi, prefăcute în moschee. Biserica Sf. Gheorghe e o minune prin mozaicul de aur al picturilor. Vechi de 15 veacuri păstrează în pictură scene biblice, evanghelice și tradiția unei credințe din evangheliile apocrife. Dl profesor Papadopoulos dela Chalkis dă prețioase explicații.

Lucrul cel mai impresionat e vizitarea Sfintei Sofii. Turcii ne prevăd cu pantofi și astiel ne putem apropia de sfintele ziduri ale fostului altar. Grandioasa clădire e un monument al marilor și eternelor dogme, formulate de geniul elin și lăsate lumii de moștenire. Sunt ruine în domeniul spiritual ca și în cel material. Dar din ruine se înalță o nouă lume. Acea a unui viitor, care se deschide numai celor capabili de o nouă menire în lume.

Pelerinii se trezesc, după o noapte în portul Constantinopolului, la țipătul sirenelor. Răspundem cu rugăciunile dimineții. Și ne grăbim să vizităm: muzeul național turcesc și orașul plin de viață și de sgomot. „Tel. Rom.”

Fundatiunea Gh. Dima

Din inițiativa Episcopului Nicolae al Clujului Institutul de Credit și Economii „Albina” din Sibiu, a transpus la Cassa Consistorială diecezană suma de 10.000 lei, pentru eternizarea numelui marelui compozitor și artist Gheorghe Dima — ca capital fondational și inițial.

Fundațiunea o va administra Consistorul ortodox din Cluj și din venite va da ajutoare elevilor și elevelor dela Consistorul din Cluj lipsiți de mijloace.

Sperăm, că prietenii și admiratorii măestrului, vor contribui cu obolul lor, ca să ajungă fundațiunea cel puțin la 100.000 lei, ca să se poată inactiva și să corespundă scopului pentru care s'a întemeiat.

Daniile benevole se primesc și chitează la Cassa Diecezană din Cluj.

ȘTIRI

SF. SINOD. Membrii Sf. Sinod sunt convocați în sesiunea extraordinară, la Iași, în ziua de 11 Octombrie 1925. Sesiunea se va ține în catedrala mitropolitană și va fi cu caracter festiv, în vederea împlinirii a 1600 de ani dela sinodul ecumenic dela Niceea. P. S. Sa Episcopul Varolomeu al Râmnicului și Noului Severin, va arăta importanța sinodului dela Niceea în dezvoltarea istorică a creștinismului.

* * *

Religia tot mai tare. O comisie roșă din Rusia face „curățirea” scoalelor de elementele „înapoiate” creștinești. Un comunist examinează pe o învățătoare și o întreabă: „Ce este Dumnezeu?”. — „Nu mai există, decât în fantazie”. — „Ce este religia?”. — „Religia e tot fantazie”. — „Foarte bine, doamnă, sunteți liberă!” Iar doamna, după aceasta, se strecoară spre iesire, își face semnul crucii și șopteste: „Slavă ție, Dumnezeule, slavă ție!”

* * *

Pentru muzeu. Am primit pentru muzeul eparhial dela parohia Herepea un potir de lemn, iar dela parohia Fenesel o cârjă.

* * *

Schimbări de județe. Noua lege administrativă a redus numărul județelor dela 76 la 71.

Unele dintre județe își schimbă și numele. Astfel județul Bistrița-Năsăud se va numi numai Năsăud, Cojocna Cluj, Alba-de-joș numai Alba, Turda-Arieș Turda și Mureș-Turda numai Mureș. Noi capitale de județ vor fi Blajul, Alba-Iulia și Baia-Mare. În Banat, din Caraș-Severin se vor face trei județe, cu capitalele în Lugoj, Caransebes și Oravița.

* * *

INVESTIREA PATRIARHULUI. Guvernul a stabilit ca investirea Patriarhului Miron Cristea să aibă loc în Capitală în ziua de 8 Nov. (Sfinții Mihai și Gavril), cu un fast deosebit.

Vor asista delegați ai sinoadelor ortodoxe din lumea întreagă.

* * *

Otravă în loc de merinde sufletească. Zilele aceste s'a prezentat la redacția noastră un trinitas greco-catolic cu o carte de religie catolică, tipărită și aprobată în 1921 la Lugoj, în care un anumit canonic Dr. Nicolae Brânzeu, își varsă tot veninul cât poate cuprinde un suțiet pervers asupra bisericii noastre — care bine înțeles e și biserica dominantă a statului.

Numitul credincios greco-catolic a fost și la directorul liceului Bariț — și i-a spus, că dacă mai tolerează în școală această otravă a iesuitului din Lugoj, își va trece băeții la orele de religie ortodoxă, unde nu se pomeneste de năzdrăveniile catolicului. Noi am făcut anul trecut o recenzie asupra acestei cărți, care n'ar fi fost permis să iese de sub teascuri, am atras și atenția dlui Ministru de Instrucție, și ni s'a promis îndreptare, dar îndreptarea n'a urmat.

* * *

Director al Conservatorului de muzică din Cluj, în locul rămas vacant în urma maestrului Gheorghe Dima, a fost numit profesorul Augustin Bena.

* * *

Minune tehnică. În orașul Londra s'a clădit o casă de oțel. În vreme de un ceas și jumătate zidurile casei erau ridicate, iar în alte trei ceasuri și jumătate a fost ridicat și acoperișul, încă în noaptea acelei zile stăpânii noii case au dormit în casa lor.

* * *

Convocare. Cercul religios al doilea (Mănăsturul ung. din tractul Huedin își ține sesiunea ordinară în ziua de 26 Oct. a. c. în parohia

Bedeciu. La slujba sf. liturghii va predica preotul Iosif Stănescu din Oșorhei. La ora 11 deschiderea sedinței și prezentarea rapoartelor preoților și celelalte chestiuni curente. La ora 2 d. m. prelegeri pentru popor ținute de preoții Dumitru Păltinean „Despre secte și combaterea lor” și Onisim Rus „Despre însemnătatea biserică”. Preș. *Al. Boeriu*.

* * *

Bibliografie. Prof. T. Lugoian: Carte de rugăciuni și cântări bisericești (Editura librăriei diecezană Arad). Prețul 25 lei. Este o carte adevărată pentru trebuințele practice ale tineretului și ale cântărilor bisericești, având aprobarea canonică a P. S. Sale părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa din Arad, pe 272 pagini cuprinzând:

Rugăciuni pentru trebuințele școlărilor și credincioșilor. Rugăciuni înainte și după împărtășire. Rânduiala Vecerniei, Utreniei și a Liturghiei cu îndrumări tipiconale practice. Imnele celor 8 glasuri cu Svetilnele și stihirile celor 11 Evanghelii. Pripelele psalmilor aleși, Catavasiile Fericirilor, Tropicale, Condacele, Imoasele și Precesnele, precum și alte cântări mai obișnuite la sărbătorile de peste an. Serviciul la înmormântarea și învierea Domnului. Chemarea Duhului Sfânt. Sfințirea apei — cea mică. La cununie. În mormântarea mirenilor. În mormântarea pruncilor. În mormântarea în săptămâna luminată. Te-Deum, la sărbătorile naționale, ziua numelui sau a nașterii Regelui și a familiei regale. Rugăciunea de mulțumire.

* * *

În Italia se găsește un tânăr de 24 de ani, cu numele Giuseppe de Maggio, din satul Lecce, care are două inimi și două coaste mai mult, ca alți oameni. O inimă e deadreapta și alta dea stânga. Un muzeu american l-a înbiat cu suma de 32 mii de dolari, ca după moarte trupul lui să rămână muzeului. Dar tânărul nu vrea să stea de vorbă.

* * *

Un monument martirului Crisân. Locuitorii comunei Vaca, de pe valea Crisului-Alb din fostul Zarand, au luat inițiativa unui monument întru pomenirea eroului *Gheorghe Crisân*, născut pe la 1732 în comuna aceasta, și care a fost tovarășul de luptă și de martiraj al lui Horia și Cloșca. Inițiativa aceasta este cu atât mai laudabilă și mai vrednică de încurajat, cu cât

ea a fost luată de locuitorii plugari ai comunei, urmași ai lui Crisân, din îndemn propriu.

* * *

Alcool nou. La Berlin chimiștii au încercat cu succes obținerea de alcool din aburii cari iasă din pâne în timpul coacerii în cuptor. Într-o mare brutărie s'a obținut 1 ltr. alcool de 65 gr. dintr-o sută kgr. făină coaptă.

No. 804—1925.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia *Idicel-pădure*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în „*Renașterea*”.

Venitele parohiei sunt:

1. Salar dela stat.
 2. Sesiune parohială de 10 jug. arător și fănațe.
 3. Lemne de foc din pădurea bisericii.
 4. O merță, de bucată dela fiecare familie și o zi de lucru.
 5. Stolele obișnuite, după vremea de astăzi.
- Parohia are casă parohială bună cu pivniță și supraedificate nouă.

Cei în drept a concura, își vor înainta cererile legal întocmite oficiului nostru și se vor prezenta ca să facă cunoștință cu parohienii.

Comitetul parohial din *Idicel-pădure* în înțelegere cu noi.

Reghin, 15 Sept. 1925.

Protopop *Dumitru Antal*.

Nou apărut!

Cea mai bogată carte de rugăciuni
„Căderea Fericirii”

de: **G. Mânzat preot**
 cu tot felul de rugăciuni ocazionale
 în 364 pagini la

Librăria ANCA Cluj.

PREȚUL:
 Cartonată 85.—, în pânză 140.—,
 în piele lux pentru dame 280.— și 350.— Lei.

„Predici la Morți”

de: **prot. I. Marga**
 45.— Lei.

7—20

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.